

PŘÍMÉ VOLBY PREZIDENTA BYLY SPRÁVNÉ ROZHODNUTÍ. MĚLY DŮSTOJNÝ PRŮBĚH A VOLILI JSME ODPOVĚDNĚ, ŘÍKAJÍ LIDÉ.

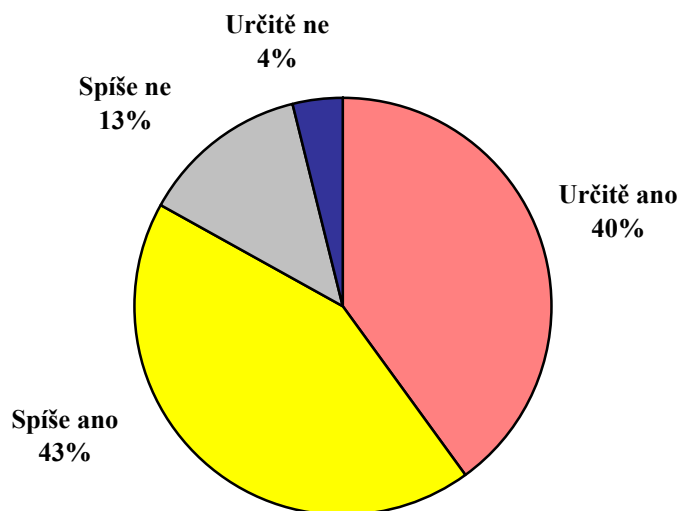
Více než 80 % Čechů považuje zavedení přímé volby hlavy státu za správné rozhodnutí. Podle dvou třetin občanů měly historicky první přímé volby prezidenta důstojný průběh, stejný podíl se domnívá, že většina se snažila volit odpovědně a bez předsudků. Poněkud kritičtější jsou k zavedení přímé volby i k odpovědné volbě občanů stoupci ODS.

Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 4. až 11. února 2013. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpověděl rozsáhlý soubor 1090 respondentů.

V lednu 2013 proběhly historicky první přímé volby prezidenta republiky. Obou kol se zúčastnilo kolem 60 % občanů, což je podíl srovnatelný s volbami do poslanecké sněmovny. Jak hodnotí veřejnost zavedení přímé volby prezidenta a průběh voleb?

Výrazná většina lidí (83 %) se shoduje v tom, že zavedení přímé volby hlavy státu bylo správné rozhodnutí. To odpovídá dlouhodobému přání většiny lidí přímou volbu zavést, jak dokládají průzkumy z předchozích let (od konce 90. let se podíl lidí, kteří přímou volbu požadovali, pohyboval kolem 80 %).

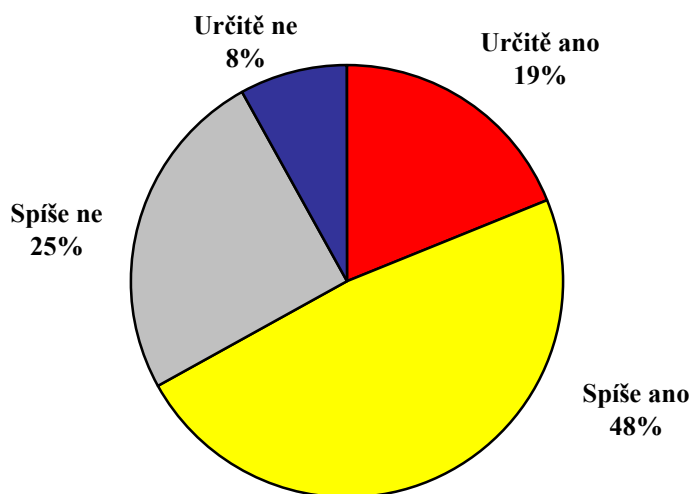
„V lednu se konaly první přímé volby prezidenta ČR. Považujete zavedení přímé volby prezidenta republiky za správné rozhodnutí?“

Pramen: STEM, Trendy 2/2013, 1090 respondentů starších 18 let

Dvě třetiny lidí (67 %) se domnívají, že většina voličů se snažila vybírat z kandidátů odpovědně a posuzovala jednotlivé uchazeče o prezidentský úřad bez předsudků. Pouze pětina lidí však tento názor zastává jednoznačně, naopak jen necelá desetina lidí naprosto odmítá, že by se voliči tak chovali.

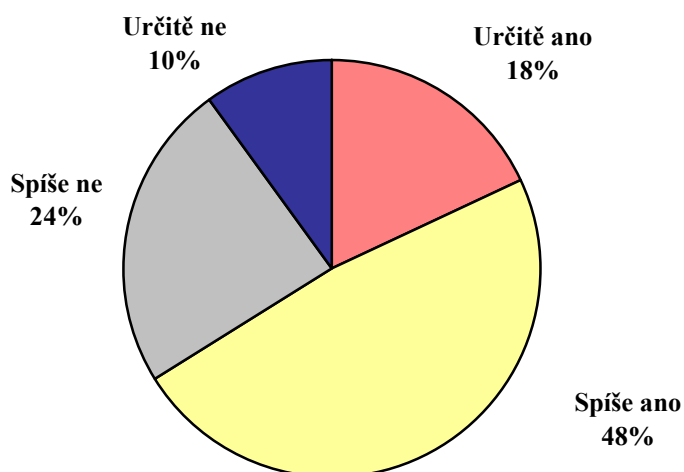
„Souhlasíte s názorem, že většina lidí se při prezidentské volbě snažila volit odpovědně a jednotlivé kandidáty posuzovala bez předsudků?“

Pramen: STEM, Trendy 2/2013, 1090 respondentů starších 18 let

Prvnímu kolu voleb předcházely spory o to, kteří kandidáti splnili zákonem stanovený počet podporovatelů a mohou se tedy volby zúčastnit, v průběhu kampaně před volbami došlo k mnoha střetům i problematickým výrookům jednotlivých kandidátů anebo spíše jejich stoupenců. Z výsledků však vyplývá, že celkově lidé hodnotí průběh voleb velkou většinou (66 %) jako důstojný. Kategorických odsudků průběhu voleb je opět jen asi desetina.

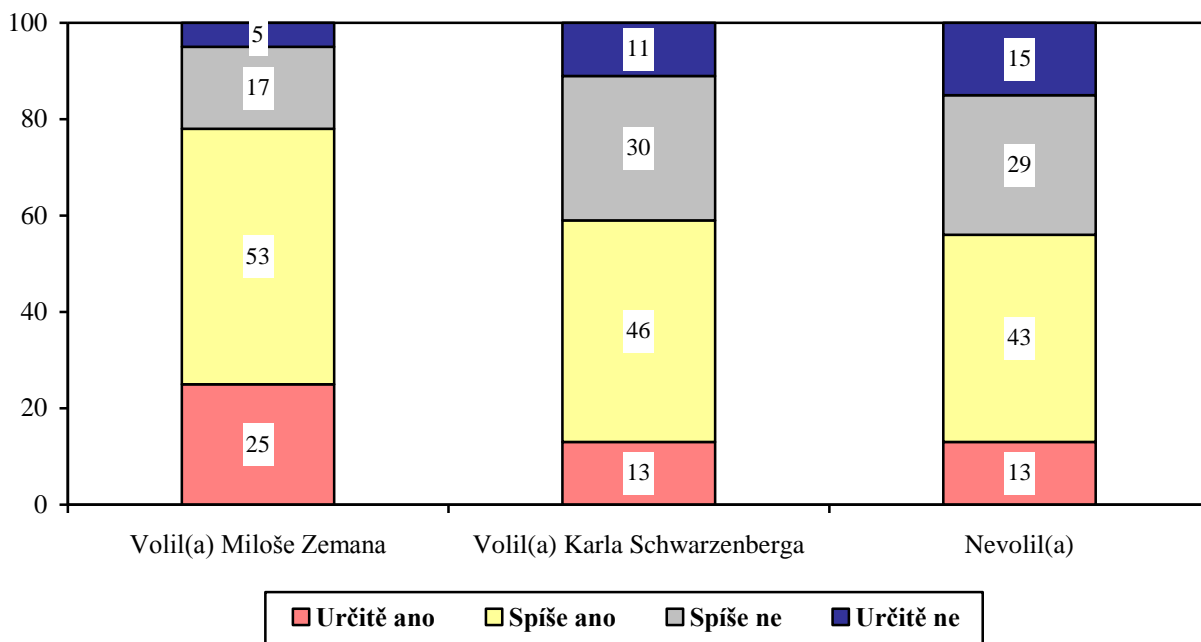
„Řekl(a) byste, že první přímé prezidentské volby měly důstojný průběh?“

Pramen: STEM, Trendy 2/2013, 1090 respondentů starších 18 let

Průběh prvních přímých prezidentských voleb považuje za důstojný jasná většina těch občanů, kteří ve 2. kole volili Miloše Zemana (78 %), ale vážnější výhrady k důstojnosti voleb nemá ani většina voličů Karla Schwarzenberga (59 %) nebo nevoličů (56 %).

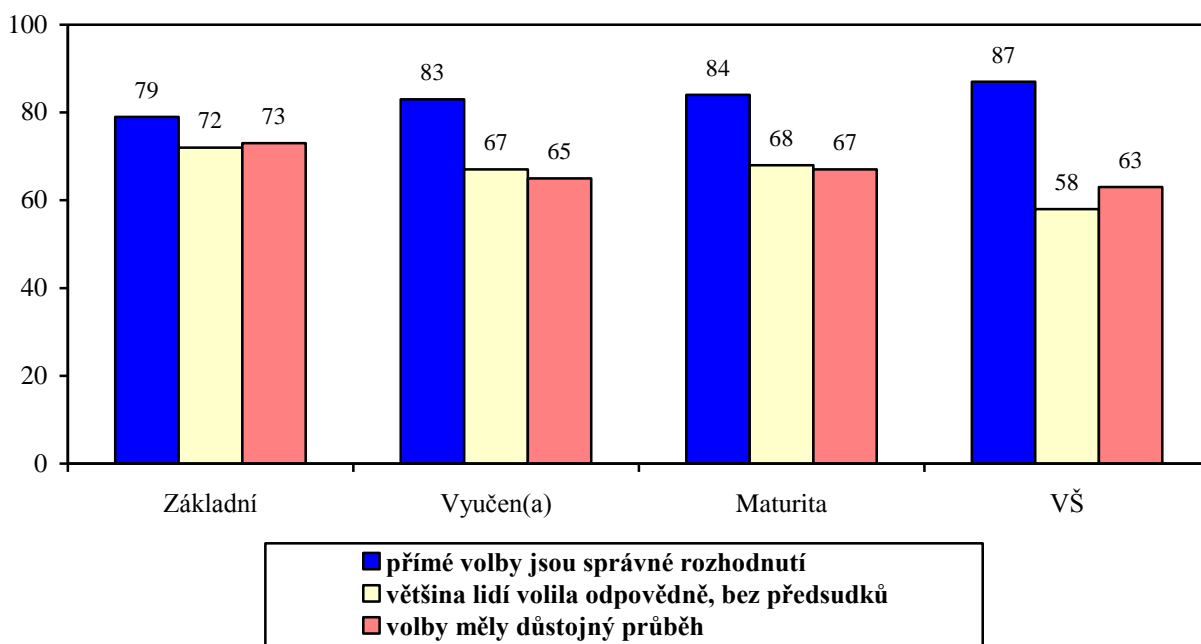
„Řekl(a) byste, že první přímé prezidentské volby měly důstojný průběh?“
(podle účasti a voleného kandidáta ve 2. kole, v %)

Pramen: STEM, Trendy 2/2013, 1090 respondentů

Správnost rozhodnutí zavést u nás přímé volby prezidenta, chování voličů a důstojnost průběhu voleb hodnotí takřka stejně lidé různého věku, určité rozdíly jsou mezi lidmi s odlišným stupněm dosaženého vzdělání. Přímou volbu nejvíce podporují lidé s vysokoškolským vzděláním, zároveň jsou však relativně nejvíce kritičtí k průběhu voleb a zejména k tomu, jak odpovědně a bez předsudků z kandidátů vybírali voliči.

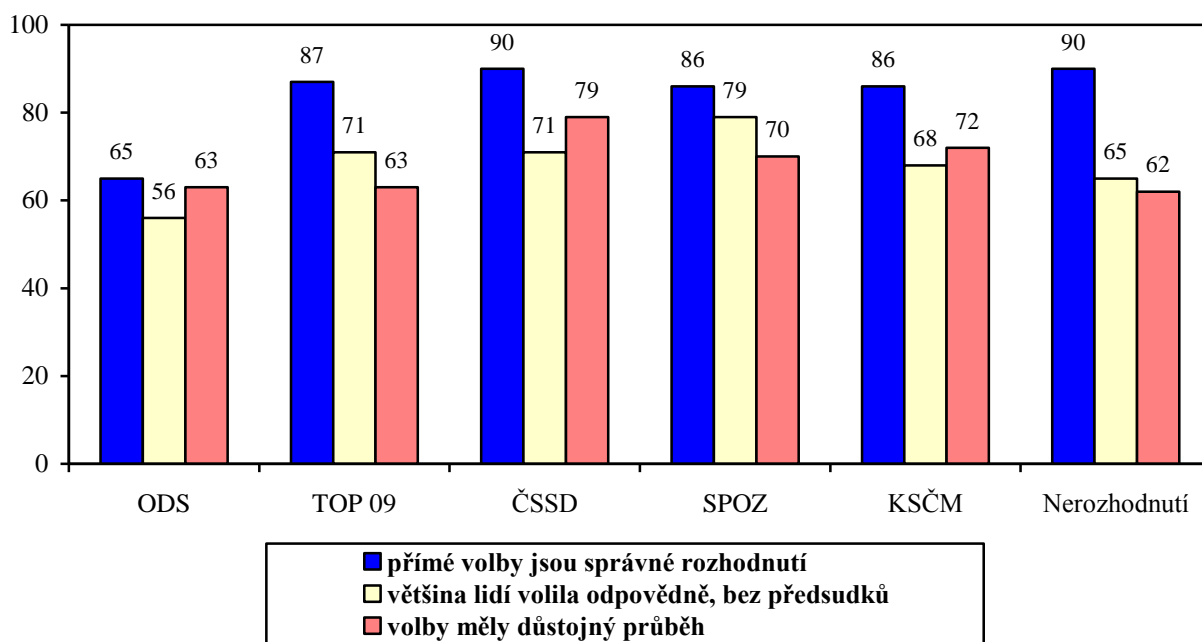
Hodnocení přímé volby prezidenta podle vzdělání
(podíly kladných odpovědí v %)

Pramen: STEM, Trendy 2/2013, 1090 respondentů

Z hlediska stranických preferencí se výrazně odlišují stoupenci ODS, kteří mnohem v menší míře schvalují zavedení přímé volby (65 %) a, nejspíš v důsledku volebního neúspěchu ODS, mají i nejsilnější výhrady k tomu, jak při výběru kandidátů postupovali voliči. Ze všech tří aspektů hodnotí volby příznivě hlavně sympatizanti levicových stran (ČSSD, KSČM, SPOZ), ale, s jistými výhradami k důstojnosti voleb, i stoupenci TOP 09.

Hodnocení přímé volby prezidenta podle stranických preferencí (podíly kladných odpovědí v %)

Pramen: STEM, Trendy 2/2013, 1090 respondentů, údaje pro SPOZ jsou jen orientační